

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

II. In ead. Domin. 7. Misericordiis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

IN EADEM DOMINICA,

De Septem Misericordiis.

S E R M O II.

* Psal. 88. a

Misericordias Domini in aeternum cantabo ^a. Ut quid enim mihi insipiens, nescio, quæ cogitatio, de pœnitentiæ huius onere murmurat, ut aggravet illud super cervicem meam? Aliud onus sentio, suavius quidem, sed utique multo maius. Sic enim onerat me miserationibus suis Deus, sic concludit, sic obruit beneficiis suis, ut onus aliud sentire non possim. Quid enim retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi; Tanta tribuit & tanta retribuit, & tu mihi de alio onere loqueris? Deficit spiritus meus, prorsus deficit in tanta beneficiorum consideratione. Et licet dignas non sufficiam gratias agere, sed ingratitude prorsus odit anima mea. Peremptoria siquidem res est ingratitude, hostis gratiæ, inimica salutis. Dico ego vobis, quoniam pro meo sapere nihil ita displicet DEO, præsertim in filiis gratiæ, in hominibus conversionis, quemadmodum ingratitude. Vias enim obstruit gratiæ, & ubi fuerit illa, jam gratia accessum non invenit, locum non habet. Hinc mihi, fratres, tristitia magna, & dolor continuus est cordi meo, quod nonnullos tam pronos ad levitatem, & risum, & ad scurrilia verba tam faciles video: ut pertimescam valde ne fortè plusquam expediat, divinæ misericordiæ sint immemores, & ingrati tam multis beneficiis suis, aliquando deserantur à gratia, quam non ut gratiam venerantur.

*Vitio ingrati-
tudinis nihil
homini dam-
nosius, aut
Deo de testa-
bilis.*

*Ingratitudo
perdit accepta
beneficia &
viam obstruit
accipiendi.*

* Rom. 8. b
*Gratitudinis
debito erga*

Nam de eo quid dicam, qui in murmure & impatientia obstinato perdurat animo; aut quem pœnitet adhæsisse Deo & contra morem & contra rationem bonum factum pœnitentia comitatur, qui sine dubio miserationibus Dei non modò non habet gratiam, sed contumeliam reddidit? Omnino enim quantum in se est, parum honorat eum, à quo vocatus est, quisquis ei servit in tristitia & rancore; si tamen servire ei quis potest in ea tristitia, quæ secundum carnem est, & mortem operatur. Putas ergò quia maior illi detur gratia, & non magis etiam quod videtur habere auferatur ab eo? Nonne enim jure perditum reputatur, quod ingrato donatum est? Aut dedisse non pœnitet, quod periisse videtur? Oportet proinde gratum esse hominem & devotum, qui percepta gratiæ munera non modò manere sibi desideret, sed & multiplicari. Nemo sane est qui non facillè si quærit inveniat, unde plurimum si obnoxius Deo, quoniam non est qui se abscondat à calore eius. Sed nos maximè, quos segregavit sibi, & assumpsit ad serviendum sibi soli, si juxta Apostolum ^c, non accepimus spiritum huius mundi, sed Spiritum qui ex Deo est: ut sciamus

qua

In Evangel. De Septem Panibus, Serm. II. 327

quæ à DEO donata sunt nobis : omninò plurima inueniemus, unde continuas ei gratias agere debeamus. Quis enim in nobis est qui non confiteri possit, quoniam misericordia tua magna est super me ?

Itaque de tanta multitudine miserationum Domini vobis breviter aliquas proponere velim, ut quis sapiens est, occasione accepta sapientior fiat. Septem ergo in me video misericordias Domini, quas & vos ipsi credo facile inuenietis in vobis. *Prima* est quòd à multis peccatis adhuc in seculo positum custodivit : prima inquam, non inter omnes quas mihi impendit, sed prima inter has septem. Quis enim non videat quòd sicut in multis cecidi, sic & in alia poteram cecidisse peccata, nisi omnipotentis pietas conservasset : Fateor & fatebor, nisi quia Dominus adiuvit me, paulo minus cecidisset in omne peccatum anima mea. Et hæc quanta dignatio pietatis, quòd ingratum & parvipendentem sic gratia conservabat, quòd in multis contrarium & contemnentem nihilominus ab aliis benignissimè protegebat ? At *secunda* misratio tua super me Domine, quonam poterit explicari sermone, quàm benigna, quàm liberalis, quàmque gratuita fuerit : Ego peccabam, & tu dissimulabas. Non continebam à sceleribus, & tu à verberibus abstinebas. Prolongabam ego multo tempore iniquitatem meam, & tu Domine pietatem tuam. Sed quid prodesset expectatio, nisi sequeretur pœnitudo ? Cumulus esset damnationis, dicente Domino ^c : *Hæc fecisti, & tacui.* *Tertia* proinde misratio fuit, quòd visitavit cor meum & immutavit, ut amara fierent quæ malè dulcia priùs erant : qui lætabar cum malefacerem : & exultabam in rebus pessimis, inciperem demum recogitare ei annos meos in amaritudine animæ meæ. Et nunc Domine commovisti terram cordis mei, & conturbasti eam : sana contritiones eius, quia commota est. Multi enim pœnitentia ducti sunt, sed infructuosa, quoniam pœnitentia eorum reprobata est, sicut & prior culpa. Itaque & hæc misratio *quarta* fuit, quòd pœnitentem misericorditer suscepisti, ut in eorum numero invenire, de quibus Psalmista, *Beati*, inquit ^d, *quorum remissa sunt iniquitates.* Sequitur misericordia *quinta*, per quam mihi continendi deinceps & emendatiùs vivendi præstitisti virtutem, nec recidivum paterer, & esset novissimus error peior priore. Omnino enim manifestè tuæ est, Domine Deus, & non humanæ virtutis, susceptum semel peccati jugum à cervicibus excutere : quoniam omnis qui facit peccatum, servus est peccati ^e : nec est liberari nisi in manu forti. Jam verò postquam in his quinque miserationibus à malo liberaveris, ut fiat quòd scriptum est ^f, *Declina à malo & fac bonum* : in duabus aliis bona largiris. Hæc duæ sunt, gratia promerendi, qua videlicet munus bonæ conversationis in-

Si 3

dulges :

Deum omnes tenentur : sed Religiosi à Deo de seculo vocati peculiari-ter.

Septem Dei misericordia in religiosis præcipue notanda.

Prima Misericordia: Præservatio à variis peccatis.

Secunda, Dei longanimis expectatio.

c Psal. 4 y. A
3. Visitatio & immutatio cordis.

4. Susceptio pœnitentis.
d Psal. 31. d
5. Gratia continendi, & cavendi lapsus.

e Ioan. 8. d

f Psal. 35. e

6. Gratia promerendi.

¶ *Spes obtinendi.*

dulges: & spes obtinendi, qua donas homini indigno & peccatori de tuoties experta bonitate usque ad cœlestia speranda præsumere.

IN EADEM DOMINICA,
De Fragmentis septem Misericordiarum,
S E R M O III. †

† *Est profectio sermonis superioris.*

SCitis quid fecerim, septem vobis hodie misericordias proponendo: Septem utique panes distribui. Nam si factæ sunt mihi lachrymæ meæ panes die ac nocte, quanto magis divinæ miserationes? Multo enim dulcius istæ sapiunt, reficiunt multo melius, ampliùsque confirmant cor hominis. Verùm multa nobis, ni fallor, ex his panibus hodie cecidere fragmenta. Nam & ego ipse sentiebam inter frangendum multas è manibus evadere micæ, atque inter digitos properantis elabi. Utrùm ipsi collegeritis aliqua, vos videritis. Ego (si nondum fastiditis) nostra, quæ mihi collegeram, sine invidia communicabo, ne fortè incurram maledictionem abscondentis frumenta in populis^a. *Primus* itaque panis, si benè memini, *conservatio gratiæ* fuit, quæ me licet indignum, à multis peccatis adhuc in seculo positum custodivit. Huius ergo tria teneo fragmenta, habentia prorsus magnum delectamentum saporis, & alimoniam vitæ. Tribus siquidem modis à peccato me memini conservatum, occasionis subtractione; resistendi data virtute, affectionis sanitate. Multa enim in peccata facilè cecidisset, si data esset occasio, sed Dei miseratione non me talis opportunitas apprehendit. In multa quoque paulominus cecidisset graviter impulsus violentia tentationis, sed virtutem dedit Dominus rex virtutum, ut sub me esset appetitus meus, & ei quam sentiebam, concupiscentiæ minimè consentirem. Sed & à quibusdam tam longè me fecit miseratio tua Domine, ut penitus abominarer ea, & ne ulla quidem eorum me tentatio molestaret.

^a *Prov. 11. d*
1. *Panis tria fragmenta.*

Tribus modis à peccatis conservamur.

2. *Panis tria fragmenta.*
Cur DEVS sardet ultionem.

3. *Panis tria frustra.*

Secundus quoque panis fuit *expectatio*, qua tardabat ultionem, indulgentiam cogitabat. Et huius ergo panis tria fragmenta accipite, cogitantes *longanimitatem* quam exhibuit, *electionem* prædestinationis suæ quam impleri voluit, & *charitatem* nimiam qua nos dilexit. Propter hoc enim expectans expectavit me Dominus, & non intendit mihi, sed oculos suos avertit à peccatis meis, quasi nolens advertere quantum delinquerem. Propter hoc, inquam, dissimulabat, ut commendaret patientiam suam, ut impleret electionem suam, ut confirmaret charitatem suam.

De *tertio* quoque pane, eius scilicet misericordiæ quæ convertit nos ad poenitentiam, tria non tam fragmenta quàm frustra vobis appono. Tunc enim, ut benè memini, *concussu* cor meum, excitans illud ut adverteret

teret